T079 BL IX (53) 1451 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự Q14

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
TAÏP SÖÏ
QUYEÅN 14

4. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba (tieáp theo): Duyeân xöù nhö treân, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc theo thöôøng leä vaøo moãi buoåi saùng ñeán trong röøng Theä ña kính leã Theá toân roài queùt ñaát trong chuøa. Hoâm ñoù tröôûng giaû baän vieäc khoâng ñeán, Phaät ñi kinh haønh thaáy ñaát khoâng saïch neân khôûi taâm theá tuïc nghó: "neáu vua trôøi Ñeá thích mang choåi töø nuùi Höông tuùy ñeán ñaây thì toát". Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø heã khôûi taâm theá tuïc thì ngay ñeán loaøi kieán cuõng hieåu ñöôïc yù Phaät, neáu khôûi taâm xuaát theá thì ngay ñeán baäc Thanh vaên, Ñoäc giaùc cuõng khoâng theå hieåu. Luùc ñoù vua trôøi Ñeá thích bieát Phaät muoán töï queùt ñaát trong röøng Theä ña, lieàn ñeán nuùi Höông tuùy laáy naêm traêm caây choåi ñeïp, nheï mòn mang tôùi tröôùc Phaät. Phaät muoán nhöõng chuùng sanh thích phöôùc, gieo troàng tònh nghieäp trong ruoäng thuø thaéng neân töï caàm choåi queùt ñaát. Caùc ñaïi Thanh vaên nhö Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ñaïi Ca-dieáp, A-nan... thaáy vaäy ñeàu cuøng ra caàm choåi queùt vöôøn chuøa. Phaät vaø caùc ñeä töû queùt saïch caùc nôi xong roài ñi vaøo nhaø aên ngoài, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "queùt ñaát coù naêm coâng ñöùc thuø thaéng: moät laø töï taâm thanh tònh, hai laø laøm ngöôøi khaùc thanh tònh, ba laø chö Thieân hoan hæ, boán laø vun troàng nghieäp ñoan nghieâm, naêm laø sau khi qua ñôùi ñöôïc sanh leân coõi trôøi". Sau ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán chuøa, nghe bieát vieäc naøy roài lieàn suy nghó: "Phaät vaø caùc Thaùnh chuùng töï caàm choåi queùt ñaát trong vöôøn chuøa, laøm sao ta daùm böôùc chaân leân", nghó roài tröôûng giaû e ngaõi khoâng daùm böôùc chaân leân. Luùc ñoù Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi caùc Bí-soâ laø ai ñang ñöùng, caùc Bí-soâ baïch Phaät nguyeân do, Phaät noùi: "haõy baûo tröôûng giaû tuïng kinh phaùp roài böôùc leân, vì Phaät kính troïng phaùp, caùc A-la-haùn cuõng kính troïng phaùp", tröôûng giaû nghe roài lieàn tuïng kinh phaùp

môùi ñi ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 699

thuaän noùi phaùp chæ daïy, khen ngôïi laøm cho tröôûng giaû hoan hæ; tröôûng giaû nghe phaùp roài vui möøng ra veà. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “thaät hy höõu thay Theá toân cuõng töï coù taâm kính troïng vaø khen ngôïi phaùp”, Phaät noùi: “ngaøy nay Nhö lai ñaõ lìa nhieãm oâ, saân si; ñaõ lìa sanh laõo töû, öu bi khoå naõo, ñaày ñuû Nhaát thieát trí, töï taïi trong taát caû caûnh giôùi maø vaãn kính troïng vaø khan ngôïi phaùp thì chöa phaûi laø hy höõu. Caùc thaày neân bieát, thuôû quaù khöù khi ta coøn ñaày ñuû nhieãm oâ, saân si ; chöa lìa sanh laõo bònh töû, öu bi khoå naõo, vì nhaân duyeân caàu phaùp maø ta coøn töï boû thaân maïng, ñoù môùi laø hy höõu. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa trong thaønh Baø-la-neâ-tö coù vua teân laø Phaïm thoï duøng phaùp trò nöôùc neân ñaát nöôùc phoàn thònh, daân chuùng giaøu vui… Vua voán tin chaùnh phaùp, baûn taùnh hieàn thieän, laøm lôïi mình lôïi ngöôøi, thöông xoùt taát caû neân thöôøng haønh boá thí, lìa taâm nhieãm chaáp, khoâng coù xeûn tieác. Thoøi gian sau, phu nhaân cuûa vua coù thai boãng muoán caàu nghe dieäu phaùp neân taâu vua; vua vôøi töôùng sö ñeán hoûi, töôùng sö ñaùp: “do phu nhaân mang Thaùnh thai neân môùi coù yù nghó aáy”. Luùc ñoù vua vì caàu phaùp neân ra lònh ñaïi thaàn mang röông vaøng ñi khaép nôi trong nöôùc ñeå caàu phaùp nhöng vaãn khoâng toaïi yù. Ñuû ngaøy thaùng, phu nhaân sanh moät trai, dung maïo khoâi ngoâ vôùi ñuû caùc töôùng toát… cho ñeán caâu môû hoäi aên möøng vaø ñaët teân cho beù, ñaïi thaàn taâu: “vöông töû khi chöa sanh ñaõ mong caàu dieäu phaùp, vaäy neân ñaët teân laø Caàu dieäu phaùp”, vua giao vöông töû cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng… cho ñeán caâu Thaùi töû tröôûng thaønh vaãn thöôøng caàu dieäu phaùp, nhöng chöa toaïi yù. Sau khi vua cha baêng haø, Thaùi töû leân noái ngoâi lieàn sai ñaïi thaàn ñi caàu dieäu phaùp gioáng nhö tröôùc, vaãn khoâng ñöôïc maõn nguyeän neân vua raát lo buoàn. Vua trôøi Ñeá thích thaáy vieäc naøy roài lieàn suy nghó: “söï vieäc tuy nhö vaäy nhöng vaãn chöa bieát taâm vua laø thaät hay hö, ta neân ñeán thöû”, nghó roài lieàn bieán thaønh moät Döôïc xoa hình daùng ñaùng sôï ñöùng tröôùc vua noùi keä: “Thöôøng tu taäp phaùp laønh, Khoâng laøm caùc vieäc aùc, Ñôøi naøy vaø ñôøi sau, Thöùc nguû thöôøng an laïc”. Vua nghe keä roài raát hoan hæ lieàn noùi vôùi Döôïc xoa: “xin nhaân giaû haõy noùi laïi baøi keä treân”, Döôïc xoa noùi: “neáu vua laøm theo lôøi ta, ta seõ noùi laïi baøi keä treân”, vua noùi: “xin nhaân giaû cöù noùi, toâi seõ khoâng laøm traùi yù”, Döôïc xoa noùi: “neáu Ñaïi vöông thaät taâm thích phaùp, xin haõy laøm haàm löûa, ñoát löûa chaùy ñoû röïc trong baûy ngaøy ñeâm roài nhaûy xuoáng ñoù thì ta seõ noùi laïi baøi keä treân”, vua nghe roài vui möøng gaáp boäi lieàn ñaùp laø seõ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 700

laøm theo nhö theá. Sau ñoù vua cho thoâng baùo khaép trong nöôùc: “ta vì caàu dieäu phaùp neân baûy ngaøy sau seõ nhaûy vaøo haàm löûa, nhöõng ai coù duyeân thích vieäc hy höõu thì haõy ñeán xem”, caû nöôùc nghe bieát vieäc naøy, coù ñeán voâ löôïng chuùng sanh cuøng ñeán xem vieäc hy höõu naøy. Do vua chí thaønh troïng phaùp neân caûm ñöôïc voâ löôïng traêm ngaøn chö thieân vaân taäp treân hö khoâng taáu nhaïc, raûi hoa thôm cuùng döôøng; taát caû ñeàu vì toân troïng taâm chí thaønh cuûa vua neân cuøng ñeán tuï taäp. Ñuû baûy ngaøy, Döôïc xoa bay leân hö khoâng baûo vua: “ñaõ ñeán kyø haïn, xin Ñaïi vöông haõy nhaûy xuoáng haøm löûa”, luùc ñoù vua ñöa Thaùi töû leân keá vò roài töø bieät quaàn thaàn ñi ñeán beân haàm löûa, vua noùi keä: “Haàm löûa lôùn chaùy röïc nhö theá, Ñoû nhö maët trôøi laøm ngöôøi sôï, Nay ta hoan hæ nhaûy vaøo löûa, Vì caàu phaùp, taâm khoâng hoái sôï, Ta tuy nhaûy xuoáng haàm löûa chaùy, Nhöng seõ caàu ñöôïc phaùp hy höõu, Nguyeän phöôùc naøy lôïi ích chuùng sanh, Löûa döõ hoùa thaønh ao sem maùt”. Noùi keä xong, vua nhaûy xuoáng hoá löûa, khi thaân vua vöøa rôi xuoáng, haàm löûa lieàn bieán thaønh ao sen maùt meû neân thaân vua khoâng bò thöông toån. Vua trôøi Ñeá thích thaáy vieäc hy höõu naøy roài lieàn hieän trôû laïi boån hình vaø noùi laïi baøi keä cho vua nghe: “Thöôøng tu taäp phaùp laønh, Khoâng laøm caùc vieäc aùc, Ñôøi naøy vaø ñôøi sau, Thöùc nguû thöôøng an laïc”. Nghe keä xong vua ra khoûi ao, vieát baøi keä treân laù baèng vaøng roài cho phoå bieán khaép trong nöôùc ñeå moïi ngöôøi ñeàu bieát vaø tu taäp theo. Naøy caùc Bí-soâ, vua Caàu dieäu phaùp thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, thuôû xöa vì caàu phaùp maø töø boû thaân maïng huoáng chi laø ngaøy nay ñoái vôùi dieäu phaùp, ta haù laïi khoâng toân troïng hay sao. Theá neân caùc thaày phaûi tu taäp theo, ñoái vôùi dieäu phaùp neân toân troïng, taùn thaùn, nöông theo phaùp maø truï ñeå ñöôïc töï lôïi, lôïi tha”, caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy roài, hoan hæ phuïng haønh. Do Phaät daïy queùt ñaát coù naêm ñieàu lôïi neân coù Bí-soâ kyø laõo boû vieäc tuïng kinh ngoài thieàn ñeå vaøo röøng queùt ñaát, Phaät noùi: “ta vì ngöôøi laøm tri söï neân noùi nhö vaäy, khoâng phaûi muoán cho caùc Bí-soâ kyø laõo laøm vieäc aáy. Ngöôøi naøo nöông theo thieän phaùp luaät cuûa ta xuaát gia neân laøm hai vieäc, ñoù laø tu taäp thieàn ñònh vaø ñoïc tuïng kinh phaùp”. Luùc ñoù caùc

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 701

Bí-soâ nghe Phaät daïy nhö theá roài lieàn khoâng queùt ñaát nöõa, khieán cho tri söï moät mình khoâng theå queùt heát caû röøng Theä ña, Phaät noùi: “tuøy luùc caàn thì neân queùt, neân vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi laêm haèng thaùng neân ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp chuùng taêng ñeå cuøng nhau queùt doïn”. Khi caùc Bí-soâ cuøng nhau queùt doïn laïi baøn luaän vieäc theá tuïc, caùc thieân thaân hoä chuøa vaø phi nhaân nghe hyù luaän lieàn cheâ traùch, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc hyù luaän, neân noùi phaùp ngöõ hoaëc im laëng nhö baäc Thaùnh”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ queùt ñaát xong, treân ngöôøi dính ñaày buïi ñaát khieán cho ngöôøi nhìn thaáy khoâng tín kính, Phaät noùi: “queùt doïn xong, ñoå boû raùc reán roài ñi taém röûa; ai khoâng taém thì neân voác nöôùc lau saïch buïi baäm, röûa tay chaân cho saïch seõ”.

Nhö Phaät ñaõ daïy vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi laêm haèng thaùng neân xem xeùt giöôøng toøa, caùc Bí-soâ cuõng cuøng nhau laøm, Phaät noùi: “khoâng neân, haõy sai ñeä töû, moân nhaân ñi xem vì sôï coù raän reäp vaø dô baån”. Nhö Phaät ñaõ daïy neáu thaáy ñaát ñaõ queùt saïch neân tuïng kinh phaùp roài böôùc ñi qua, nhö vaäy cho ñeán ñoái vôùi ñieän ñaøi, thaùp... cuõng neân tuïng kinh phaùp roài môùi ñi qua; ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù ôû phöông Baéc coù moät quoác vöông ñöa hai ñoàng töû teân laø Ñaø-saùch-ca vaø Ba-laïc-ca ñeán choã vua Thaéng quang ñeå laøm con tin. Ñaø-saùch-ca coù taøi naáu aên, Ba-laïc-ca coù taøi baøi trí saøng toøa; caû hai voán laø ngöôøi bieân ñòa neân taùnh öa thích aên uoáng, moãi khi coù vieäc vaøo chôï

SOÁ 1451 -

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 703

trong röøng Theä ña ñeàu röïc saùng. Hai ñoàng töû laïi hoûi toân giaû A-nan ñoù laø töôùng gì, A-nan noùi: “ñoù laø Thích Phaïm chö thieân ñeán gaëp Phaät neân coù aùnh saùng naøy”, laïi hoûi: “thaät coù ñôøi sau hay sao?”, A-nan noùi: “chaúng phaûi chính maét hai ngöôi ñaõ thaáy hay sao?”, hai ñoàng töû thaáy vieäc naøy roài lieàn sanh chaùnh kieán, cuøng nhau ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa hoï noùi phaùp Töù ñeá khieán cho hoï ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, hoï chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh”, Phaät baûo: “thieän lai Ñaø-saùch-ca vaø Ba-laïc-ca, haõy xuaát gia tu phaïm haïnh”, Phaät vöøa noùi xong, raâu toùc cuûa hai ngöôøi naøy ñeàu töï ruïng, ca-sa hieän treân thaân trôû thaønh Bí-soâ, gioáng nhö ngöôøi ñaõ ñöôïc xuaát gia baûy ngaøy, ñaày ñuû oai nghi gioáng nhö Bí-soâ traêm tuoåi. Phaät noùi keä: “Theá toân goïi “Thieän lai”, Toùc ruïng, ñuû y baùt, Oai nghi nhö traêm laïp, Thaønh töïu theo yù nieäm”. Ñöôïc Phaät ñích thaân daïy baûo, hai Bí-soâ naøy chuyeân taâm tu taäp ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, khoâng bao laâu sau chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Luùc ñoù vua Thaéng quang nghe bieát vieäc naøy taâm khoâng vui noùi raèng: “vì sao Theá toân laïi ñoä hai keû taø kieán aáy xuaát gia, ñaây khoâng phaûi laø vieäc toát vì ai cuõng bieát hai keû ñoù taø kieán”, Theá toân nghe bieát roài lieàn suy nghó: “caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa ta ñaõ ñoaïn heát nghieäp hoaëc, coâng ñöùc ñaùng toân trong nhö nuùi Dieäu cao. Vì vua chöa bieát roõ neân sanh taâm khinh maïn seõ coù loãi lôùn, ta neân hieån döông coâng ñöùc thuø thaéng cuûa hai ngöôøi naøy cho vua ñöôïc thaáy”. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi

phaùp chæ daïy cho tröôûng giaû ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Tröôûng giaû rôøi khoûi choã ngoài chaép tay thænh Phaät vaø Taêng vaøo ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã Phaät höõu nhieãu roài ra veà. Sau ñoù Phaät baûo A-nan: “thaày ñeán baûo Ñaø-saùch-ca vaø Ba-laïc-ca ngaøy mai ñeán nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc doïn ñöa nöôùc cho Taêng”, A-nan vaâng lôøi Phaät ñeán noùi, Ñaø-saùch-ca vaø Ba-laïc-ca noùi:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 704

“chuùng con xin vaâng lôøi Phaät daïy”, noùi roài thaàm nghó: “vì sao Phaät coá yù sai chuùng ta doïn ñöa nöôùc cho Taêng, chaúng phaûi laø Theá toân muoán hieån döông coâng ñöùc thuø thaéng cuûa chuùng ta hay sao, chuùng ta neân laøm cho Theá toân maõn nguyeän”. Ngay trong ñeâm ñoù, tröôûng giaû lo söûa soaïn ñuû caùc moùn aên ngon tinh khieát, saùng sôùm traûi toøa, ñeå ñuû nöôùc duøng roài sai söù ñeán baïch Phaät: “ñaõ ñeán giôø thoï thöïc, xin Phaät töï bieát thôøi”. Tröôûng giaû cuõng sai söù ñeán taâu vôùi vua Thaéng quang: “hoâm nay thaàn coù thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø cuùng döôøng, xin Ñaïi vöông nhín chuùt thì giôø ñeán cuøng tuøy hæ”. Luùc ñoù Phaät ñaép y mang baùt cuøng caùc Bí-soâ ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, ngoài vaøo choã ngoài; vua cuõng cuøng Thaùi töû vaø tuøy tuøng ñeán nhaø tröôûng giaû ñeå cuøng tuøy hæ, ñeán nôi vua kính leã Phaät roài ngoài vaøo choã ngoài. Luùc ñoù cuï thoï Ñaø-saùch-ca ñöùng tröôùc Thöôïng toøa, tay caàm bình nöôùc duøng thaàn löïc gia trì laøm cho nöôùc töï roùt theo thöù lôùp töø lôùn tôùi nhoû cho caùc vò röûa tay; cuï thoï Ba-laïc-ca ñöùng tröôùc Haï toøa, tay caàm bình nöôùc cuõng duøng thaàn löïc gia trì laøm cho nöôùc töï roùt theo thöù lôùp töø nhoû ñeán lôùn cho caùc vò suùc mieäng. Vua Thaéng quang thaáy caûnh naøy roài suy nghó: “ñaây laø ñaïi ñöùc Bí-soâ naøo maø daùm hieän thaàn löïc tröôùc Phaät nhö vaäy”, nghó roài laàn theo nöôùc roùt tôùi choã Haï toøa lieàn thaáy Ba-laïc-ca ñang caàm bình nöôùc, laïi laàn theo nöôùc roùt tôùi choã Thöôïng toøa lieàn thaáy Ñaø-saùch-ca ñang caàm bình nöôùc. Thaáy roài cho laø hy höõu neân vua ñöa baøn tay phaûi leân taùn thaùn: “Hy höõu thay Phaät ñaø, Hy höõu thay Ñaït ma, laønh thay chaùnh phaùp coù theå ngay trong hieän taïi laøm cho Ñaø-saùch-ca vaø Ba-laïc-ca xaû taâm aùc taø kieán, ñöôïc chaùnh kieán vaø chöùng ñöôïc coâng ñöùc thuø thaéng nhö theá”. Luùc ñoù tröôûng giaû töï tay daâng cuùng caùc moùn aên cho Phaät vaø Taêng ñöôïc no ñuû roài laáy moät chieác gheá nhoû ngoài tröôùc Phaät nghe thuyeát phaùp. Phaät tuøy theo caên cô thuyeát phaùp cho tröôûng giaû vaø vua Thaéng quang ñöôïc lôïi hæ roài ñöùng daäy ra veà. Veà ñeán truù xöù, caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Ñaø-saùch-ca vaø Ba-laïc-ca ñaõ taïo nghieäp gì maø sanh nôi bieân ñòa, moät ngöôøi ñoaïn kieán, moät ngöôøi taø kieán; laïi taïo nghieäp gì maø ñöôc xuaát gia trong Phaät phaùp, ñoaïn taän laäu hoaëc vaø chöùng quaû A-la-haùn?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “nghieäp maø hoï ñaõ taïo nay thaønh thuïc… neân töï thoï laáy quaû baùo. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-dieáp ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, hai ngöôøi naøy xuaát gia trong giaùo

phaùp cuûa vò Phaät ñoù. Hoï laøm baïn vaø cuøng ñi ñeán bieân quoác, do khoâng coù thaày daïy baûo neân hoï töï tu taäp thieàn ñònh, thaät khoâng chöùng ñaéc maø töôûng laø ñaõ chöùng ñaéc. Khi laâm chung, hoï phæ baùng Thaùnh phaùp, sanh taâm taø kieán noùi raèng: “Phaät Ca-dieáp ba doái gaït theá gian cho laø ñoaïn heát phieàn naõo

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 705

môùi chöùng A-la-haùn. Ñoái vôùi caùc laäu hoaëc, ta khoâng theå ñoaïn heát thì ngöôøi khaùc laøm sao coù theå chöùng A-la-haùn ñöôïc”. Naøy caùc Bí-soâ, hai ngöôøi thuoû xöa khoâng coù thaày daïy baûo, tö tu taäp thieàn ñònh chính laø Ñaø- saùch-ca vaø Ba-laïc-ca ngaøy nay. Do thuoû xöa phæ baùng Thaùnh phaùp, sanh taø kieán neân trong nhieàu ñôøi ñoïa vaøo aùc ñaïo, nhieàu ñôøi sanh nôi bieân ñòa vaø khôûi taø kieán cho ñeán ñôøi naøy. Do nhôø thuoû xöa coù tuïng taäp vaø thoï trì phaùp nhö uaån, xöù, giôùi, duyeân sanh… neân ngaøy nay ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ta, ñoaïn heát laäu hoaëc vaø chöùng quaû A-la-haùn. Tu thieàn ñònh maø khoâng coù thaày daïy baûo coù loãi nhö vaäy, cho neân caùc thaày khoâng neân töï tu thieàn ñònh maø khoâng coù thaày daïy baûo. Neáu ai coá yù tu taäp nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû caát moät thaát nhoû nôi A-lan-nhaõ cho moät Bí-soâ ôû. Vaøo muøa xuaân khí trôøi noùng böùc neân thaân Bí-soâ trôû neân vaøng voû oám gaày, khoâng coù saéc löïc. Bí-soâ moán ñi nôi khaùc neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû: “nhaân giaû töï coi giöõ, nay toâi muoán ñi nôi khaùc”, tröôûng giaû hoûi roõ nguyeân do, ñaùp laø do khí trôøi noùng böùc neân khoâng ôû trong thaát nhoû ñöôïc, tröôûng giaû noùi: “neáu vaäy toâi seõ laøm hang ñaát cho Thaùnh giaû ôû”, ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu caàn hang ñaát thì ñöôïc tuøy yù ôû”, tröôûng giaû lieàn laøm hang ñaát cho Bí-soâ ôû. Ñeán thaùng muøa haï, khí laïnh aåm öôùt neân Bí-soâ sanh bònh ho ñaøm, khoâng theå ôû trong hang ñaát ñöôïc nöõa. Bí-soâ muoán ñi neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû… nhö treân cho ñeán caâu tröôûng giaû noùi: “neáu vaäy thì toâi laøm nhaø lôùn cho Thaùnh giaû ôû”, ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät cho laøm nhaø lôùn ñeå ôû. Tröôûng giaû laøm nhaø lôùn, do khoâng laøm maùi hieân neân caây choáng treân cao muoán gaõy, Phaät baûo neân laøm maùi hieân, neáu sôï gaãy thì neân laøm truï xieân, ñoùng ñinh giöõ laïi. 5. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Muoái hoät ñeå trong söøng, Ñoà ñöïng thuoác, neäm loùt, Ngoài toøa cao tuïng kinh, Cho duøng vaät keâ chaân. Duyeân khôûi taïi tinh xaù Truùc vieân, thaønh Vöông xaù, cuï thoï Taát- laân-giaø-baø ta sau khi xuaát gia thöôøng bò bònh… nhö treân cho ñeán caâu hoûi: “tröôùc kia Thöôïng toøa töøng duøng thuoác gì?”, ñaùp laø duøng muoái hoät, laïi hoûi sao nay khoâng duøng nöõa, ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay cho caùc Bí-soâ ñöôïc caát giöõ muoái Tieân-ñaø-baø”. Bí-soâ ñeå muoái böøa baõi neân tieâu heát, Phaät noùi: “khoâng neân ñeå nhö theá, neân caát giöõ trong oáng”; ñeå muoái trong oáng tre, muoái cuõng tieâu heát, Phaät noùi: “duøng

oáng baèng söøng ñeå ñöïng muoái". Bí-soâ duøng söøng môùi ñeå ñöïng muoái neân muoái coù muøi hoâi, Phaät noùi: "neân duøng nöôùc noùng taåy saïch, ñeå khoâ roài môùi ñöïng muoái"; Bí-soâ laïi khoâng ñaäy neân bò buïi ñaát rôi vaøo, Phaät baûo neân ñaäy naép, Bí-soâ khoâng bieát laøm naép nhö theá naøo, Phaät baûo duøng söøng ñeå ñaäy. Duyeân xöù nhö treân, chæ khaùc laø Bí-soâ Taát-laân-giaø-baø ta caàn duøng baùt nhoû ñöïng thuoác, Phaät cho caát chöùa. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû laáy vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai. Ñoàng töû naøy ñeán khi tröôûng thaønh xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát, naèm nguû treân chieác giöôøng khoâng coù neäm loùt. Sau ñoù tröôûng giaû vaøo chuøa thaêm, thaáy con mình naèm treân chieác giöôøng khoâng coù neäm loùt lieàn noùi: "vì sao caùc Bí-soâ khaùc naèm giöôøng coù neäm, coøn thaày laïi khoâng coù?", ñaùp: "caùc vò khaùc xuaát gia ñaõ laâu, töø tröôùc ñeán nay ñaõ coù; con môùi xuaát tuïc neân chöa coù", tröôûng giaû noùi: "neáu vaäy, trong nhaø ta coøn coù taám neäm toát, thaày haõy duøng traûi naèm", ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät cho duøng neäm loùt. Sau ñoù Bí-soâ naèm treân neäm khoâng coù taám traûi loùt neân neäm dô baån, tröôûng giaû vaøo thaêm nhìn thaáy taám neäm naøy cho laø neäm khaùc neân hoûi, Bí-soâ ñaùp laø neäm cuõ, tröôûng giaû lieàn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: "neäm naøy coù giaù trò maø thaày laøm cho dô baån nhö vaäy, ñaùng leõ thaày neân traûi taám loùt roài môùi naèm", baïch Phaät, Phaät noùi: "duø laø vaät cuûa rieâng cuõng phaûi duøng taám traûi loùt, neáu khoâng traûi loùt maø naèm treân neäm nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, Phaät baûo ngöôøi tuïng kinh neân ngoài toøa cao, ngöôøi naøy ngoài treân toøa sö töû cao, do duoãi hai chaân thoøng xuoáng neân caûm thaáy meät nhoïc, Phaät baûo neân laøm beä keâ chaân. Bí-soâ khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät noùi: "neáu toøa coá ñònh thì neân laøm beä gaïch, neáu toøa di chuyeån thì neân laøm beä vaùn goã", laøm beä vaùn goã di chuyeån khoù khaên neân Phaät baûo laøm boán voøng saét ôû boán goùc ñeå keùo ñi. Luùc ñoù coù Bí-soâ caàu phöôùc vaø ngöôøi tuïc coù tín taâm boâi boät thôm vaøo boán chaân cuûa toøa ngoài, khieán thaày tuïng kinh khoâng daùm böôùc leân; Phaät baûo duøng coû hay laù caây loùt ôû treân roài böôùc leân toøa. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ tìm vaät laøm beä keâ chaân khoù ñöôïc, Phaät noùi neân duøng ñaù keâ chaân. 6. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Khaên lau maët, y moûng, OÁng nhoå vaø y loùt, Boàn saét ñeå döôùi ñaát,

Ngoïc nguyeät quang, giaët y. Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Bí-soâ Taát-laân-giaø-baø ta bò bònh neân ñaàu maët dô baån... nhö treân cho ñeán caâu hoûi: "tröôùc ñaây Thöôïng toøa duøng vaät gì?", ñaùp laø duøng khaên lau maët, laïi hoûi sao nay khoâng duøng, ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät noùi: "coù

bònh hay khoâng bònh ñeàu neân duøng khaên lau maët". Duyeân xöù nhö treân, cuï thoï Taát-laân-giaø-baø ta bò bònh noùng neân thaân vaøng voû... nhö treân cho ñeán caâu ñaùp laø duøng y thöa moûng, laïi hoûi sao nay khoâng duøng, ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät noùi: "khi trôøi noùng böùc cho duøng y thöa moûng". Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, coù Bí-soâ bò bònh ho ñaøm, khaïc nhoå hai beân giöôøng raát dô baån. Saùng hoâm sau moân nhaân vaøo phoøng leã baùi thaêm hoûi neân traùn bò dính phaûi ñôøm daõi naøy, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi nguyeân do roài vaøo phoøng xem thöû, thaáy ngöôøi bònh khaïc nhoå böøa baõi nhö theá lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng phaûi choã khaïc nhoå thì khoâng neân khaïc nhoå, trong choã toái dô thì khoâng neân khaáu ñaàu leã baùi. Ai muoán leã kính thì neân noùi kính leã (baïn ñeä), neáu coù thænh baïch cuõng neân laøm nhö vaäy; ngöôøi bònh muoán khaïc nhoå neân duøng oáng nhoå". Luùc ñoù ñeå oáng nhoå bò nghieâng ñoå neân caøng dô baån theâm, Phaät baûo neân ñeå trong vaät keâ giöõ; keâ giöõ trong voøng daây vaãn bò nghieâng ñoå, Phaät noùi: "oáng nhoå vaø chaäu suùc mieäng neân laøm coù hình nhö chaân voi, ñaùy loài vaøo beân trong thì ñaët treân ñaát an oån". Khi nhoå ñaøm vaøo oáng nhoå coù ñaùy loài vaøo beân trong thì ñaøm daõi chaûy xuoáng ñoïng laïi ôû choã loõm, Phaät baûo duøng vaät loùt ôû beân trong, Bí-soâ khoâng bieát duøng vaät gì loùt, Phaät baûo neân duøng coû hay ñaát caùt. Luùc ñoù coù nhieàu ruoài bu ñeán, Phaät baûo neân quaït ñuoåi ñi ; oáng nhoå coù muøi hoâi, Phaät baûo neân röûa saïch; röûa roài khoâng phôi khoâ neân truøng sanh, Phaät baûo neân phôi khoâ. Luùc ñoù do Bí-soâ khaïc nhoå khoâng ngöøng neân chôø phôi khoâ oáng nhoå khoâng ñöôïc, Phaät baûo neân duøng hai caùi ñeå thay ñoåi. Luùc ñoù Bí-soâ tuïng kinh, kinh haønh döôùi maùi hieân roài khaïc nhoå böøa baõi, Phaät baûo: "khoâng neân nhö theá, ai khaïc nhoå öøa baõi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neân ñaët oáng nhoå ôû döôùi coät truï cuûa boán goùc chuøa, ai muoán khaïc nhoå thì ñeán ñoù khaïc nhoå". Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, coù Bí-soâ teân laø Mao huyeát, do trong quaù khöù ñaõ traûi qua naêm traêm ñôøi ñoïa vaøo ñòa nguïc; khi ñöôïc sanh vaøo coõi ngöôøi thích öa trang söùc vaø soáng hoan laïc, khoâng nhôù ñeán caûnh khoå ôû ñòa nguïc nöõa. Thôøi gian sau xuaát gia trong Phaät phaùp, khi nghe Phaät thuyeát giaûng veà caûnh khoå khaùc nhau giöõa caùc coõi ñòa nguïc, ngaï quyû, baøng sanh vaø trôøi ngöôøi; Bí-soâ naøy lieàn nhôù laïi caûnh khoå ñaõ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 14 708

thoï ôû ñòa nguïc ñôøi tröôùc, luùc ñoù caùc loã chaân loâng ñeàu chaûy maùu laøm öôùt baån y vaø coù muøi hoâi; caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu coù Bí-soâ nhö vaäy thì neân maëc aùo loùt thaân". Bí-soâ naøy maëc aùo loùt thaân beân ngoaøi bò cheâ traùch, Phaät baûo neân maëc beân trong. Laïi coù Bí-soâ bò gheû lôû laáy aùo loùt thaân naøy lau, Phaät noùi: "khoâng neân, neáu coù maùu muû neân duøng laù caây naáu nöôùc noùng ñeå röûa saïch, cuõng neân thöôøng giaët saïch aùo loùt thaân vaø phôi cho khoâ". Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, cuï thoï Taát-laân-giaø-baø ta thöôøng bò bònh... nhö treân cho ñeán caâu ñaùp: "tröôùc kia toâi hay ngaâm trong

boàn saét coù nöôùc thuoác noùng", laïi hoûi sao nay khoâng laøm nhö theá, ñaùp laø Phaät chöa cho, baïch Phaät, Phaät noùi: "ngöôøi bònh ñöôïc caát chöùa boàn saét ñeå duøng".Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, vaøo muøa haï trôøi möa, caùc Bí-soâ ñi nhieãu thaùp bò buøn laøm dô chaân, Phaät noùi: "neân loùt gaïch hoaëc duøng gaïch vun troän vôùi buøn neän cho cöùng hoaëc traûi ñaù soûi troän vôùi tro buøn", chung quanh thaùp quaù roâng neân laøm khoâng khaép heát, Phaät noùi neân laøm trong phaïm vi moät taàm; cuõng laøm khoâng khaép heát, Phaät baûo neân loùt vaùn; khoù tìm ñöôïc vaùn, Phaät baûo neân xeáp gaïch theo töøng böôùc ñi. Luùc ñoù ôû ngoaøi cöûa chuøa vaø trong chuøa coù nhieàu vuõng buøn, Phaät baûo cuõng laøm theo caùch treân. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù tröôûng giaû laøm thaát nhoû nôi A-lan- nhaõ cho Bí-soâ ôû, ñeán muøa laïnh Bí-soâ bò laïnh neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû laø muoán ñi nôi khaùc, tröôûng giaû hoûi roõ nguyeân do roài noùi: "Thaùnh giaû haõy ôû laïi, toâi seõ ñöa ngoïc Nhaät quang cho Thaùnh giaû laáy löûa ñeå duøng", ñaùp laø Phaät chöa cho, tröôûng giaû noùi: "Phaät töø bi seõ khai cho duøng", ba- ïch Phaät, Phaät noùi: "neáu caàn ngoïc nhaät quang thì cho ñöôïc caát giöõ ñeå tuøy thôøi laáy löûa duøng", tröôûng giaû lieàn ñöa ngoïc cho Bí-soâ caát duøng. Sau ñoù coù naêm traêm giaëc cöôùp ñi ñaùnh cöôùp ngang qua choã Bí-soâ xin löûa, Bí-soâ noùi: "hieän giôø khoâng coù löûa", laïi hoûi coù caùch gì laáy löûa, ñaùp laø coù ngoïc Nhaät quang. Bí-soâ ñöa ngoïc cho giaëc laáy löûa neân sau khi ñaùnh cöôùp trôû veà, giaëc trôû laïi choã Bí-soâ ñoøi laáy ngoïc roài mang ñi maát. Bí-soâ laïi bò laïnh neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû nhö treân, tröôûng giaû hoûi ngoïc ñaâu, ñaùp laø bò giaëc cöôùp laáy ñi maát, tröôûng giaû noùi: "ñoù laø vaät quyù, vì sao laïi khoâng caát giöõ caån maät laïi ñöa cho giaëc laáy mang ñi, thaät ñaùng tieác", baïch Phaät, Phaät noùi: "ngoïc quyù nhö vaäy khoâng neân ñöa ra cho giaëc thaáy, gioáng nhö ngoïc Nhaät quang, ngoïc Nguyeät quang cuõng vaäy". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ nhôø ngöôøi thôï giaët giaët y, ngöôøi naøy vì nhaän giaët nhieàu y phuïc neân khoâng giaët kòp. Chieàu toái hoâm ñoù OÂ ba-nan-ñaø caàm y dô cuõ ñeán nhôø giaët, thôï giaët ñaùp: "hieän

ñang giaët nhieàu y, y naøy saùng mai seõ giaët", OÂ ba-nan-ñaø noåi giaän, thôï giaët noùi: "xin ñöøng giaän, haõy ñeå y laïi toâi seõ giaët ngay", noùi roài lieàn ngaâm y naøy chung vôùi caùc y phuïc khaùc, maøu ñoû cuûa y laøm oá maøu caùc y phuïc khaùc, thôï giaët thaáy roài öu saàu. Saùng hoâm sau nhieàu ngöôøi ñeán laáy y phuïc thaáy y phuïc bò oá maøu lieàn cheâ traùch, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do nhôø giaët y maøu ñoû neân coù loãi naøy, töø nay Bí- soâ khoâng ñöôïc nhôø ngöôøi giaët y maøu ñoû, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñöa y traéng cho thôï giaët giaët, hoï voø ñaäp laøm raùch y, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng neân baûo thôï giaët giaët y cuûa mình". Luïc chuùng Bí-soâ lieàn töï caàm y ñeán choã giaët y, laáy khaên quaán ñaàu roài ngoài ñoù giaët y, moïi ngöôøi thaáy lieàn cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "Bí-soâ khoâng neân ñeán choã giaët y ñeå giaët, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Bí-soâ voø ñaäp giaët y treân taám vaùn lôùn laøm raùch y, Phaät noùi: "khoâng neân laøm nhö theá, neân ngaâm

trong boàn nöôùc noùng roài duøng tay voø giaët töø töø cho saïch". Laïi coù Bí-soâ ñau ôû tay khoâng giaët ñöôïc, Phaät baûo neân duøng chaân ; laïi coù ngöôøi bònh khoâng theå duøng tay hay chaân ñeå giaët y, Phaät noùi: "neáu nhôø ngöôøi khaùc laøm thì töï phaûi troâng coi".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.